NETWORKS

Plean Ceachta Sóisearach 2 – Ag Fanacht Slán le Leictreachas

Cuspóirí

1. Aimsigh na bealaí sábháilte agus neamhshábháilte maidir le leictreachas a úsáid agus a bheith sábháilte timpeall leictreachais
2. Breathnaigh ar conas a tharlaíonn timpistí agus conas is féidir iad a chosc

Réamhrá

Déan achoimre faoi cad a d'fhoghlaim an rang ó cheacht 1.

Tarraing bolta tintrí ar an gclár (nó taispeáin íomhá de). Iarr ar na páistí a mhíniú cad a tharlaíonn nuair a bhuaileann bolta tintrí crann. Pléigh conas a tharlaíonn an rud céanna le 'turraing leictreach'. Tarlaíonn sé seo toisc go bhfuil an leictreachas ag iarraidh dul isteach sa talamh. Mínigh conas a bhaintear turraing do dhaoine uaireanta má théann siad gar do shreanga leictreachais agus cuaillí lasmuigh. Mínigh don rang go bhfuil línte cumhachta lasnairde mórthimpeall orainn agus gur féidir leo bheith an-dainséarach. Tá cuid mhór bealaí ann le cuimhneamh conas fanacht sábháilte timpeall leictreachais.

Comharthaí rabhaidh leictrigh

Taispeáin don rang comharthaí rabhaidh leictrigh agus mínigh go gciallaíonn sé seo fanacht amach ón limistéar seo. D'fhéadfaidís a bheith ar chuaillí leictreachais, boscaí leictreachais nó timpeall piolón (is féidir na comharthaí dainséir a íoslódáil ó **www.esbnetworks.ie/education**)

Acmhainní

PDF de leideanna sábháilteachta Fan Slán, Fan Amach, páipéar, pinn luaidhe, marcóirí dathadóireachta/criáin

Gníomhaíocht Ranga Uile

Íoslódáil na leideanna sábháilteachta Fan Slán, Fan Amach **www.esbnetworks.ie/education** agus cuir ar taispeáint iad le gur féidir leis an rang iad a fheiceáil (nó bain úsáid as an bpóstaer i do phacáiste). Léigh trí na leideanna agus cinntigh gur féidir leis na leanaí na nithe seo a leanas a thuiscint:

- **Fan amach as áiteanna a bhfuil comhartha dainséir le feiceáil**
  Tá an comhartha dainséir ansin mar rabhadh go bhfuil rud éigin díobhálach (a d'fhéadfadh tú a mharú) mura mbíonn tú cúramach. Feicfidh tú comharthaí dainséir, mar shampla, ar chuaillí leictreachais, piolóin, stáisiúin leictreachais agus mionphiléir (ar na cosáin).
- **Ná téigh suas crainn gar do shreanga lasnairde riamh**
  Fan amach as gach sreang lasnairde agus ná téigh suas crainn in aice leo. Fiú mura leagann tú do lámh ar na sreanga lasnairde, d'fhéadfadh an leictreachas "léim" tríd an aer agus tú a leictreamharú.
- **Ná cuir eitleog ag eitilt gar do shreanga lasnairde riamh**
  Ná cuir eitleoga ag eitilt gar do shreanga lasnairde riamh. Má ghreamaíonn sí – scaoil léi! fág ansin í agus glaoigh ar ESB Networks ar 1850 372 999 nó ar na Gardaí. Má tá sreang na heitleoige ag crochadh síos ná leag do lámh uirthi, toisc gur féidir le leictreachas taisteal tríd an sreang.
- **Ná bí ag iascaireacht gar do shreanga lasnairde riamh**
  Nuair a bhíonn tú ag iascaireacht, fan amach as sreanga lasnairde. Má thagann slat iascaireachta i dteagmháil leis an sreang nó gar di, d'fhéadfadh leictreachas taisteal tríd an slat agus tú a ghortú nó tú a mharú. Bain do shlat as a céile i gcónaí agus tú ag bogadh ar aghaidh ó áit amháin go dtí áit eile.
- **Ná téigh gar do shreang atá tar éis titim, abair le duine fásta é**
  Ná leag do lámh ar shreanga atá tar éis titim ná ná téigh gar dóibh riamh. Abair le duine fásta é agus glaoigh ar ESB Networks ar 1850 372 999.
- **Ná téigh suas piolón riamh**
  Tá sé an-dainséarach dul suas ar phiolóin. Fiú mura leagann tú lámh ar na sreanga lasnairde, d'fhéadfadh an leictreachas "léim" tríd an aer agus tú a leictreamharú.

Grúpghníomhaíocht

Ag baint úsáide as páipéar A4, iarr ar na páistí ceann amháin de na leideanna sábháilteachta Fan Slán, Fan Amach a roghnú agus mínigh dóibh go bhfuil siad le póstaer a chruthú chun insint do páistí eile conas bheith sábháilte timpeall leictreachais. Tá sé tábhachtach iad a spreagadh le teachtaireacht shoiléir amháin a úsáid agus pictiúir a úsáid chun é seo a threisiú.

Is féidir na póstaeir seo a chur isteach sa chomórtas Fan Slán, Fan Amach i gcomhar le ESB Networks. Na hiontrálacha a bhuann gheobhaidh siad duais dá scoil agus beidh siad ar an bhféilire a chuirfear amach chuig na Bunscoileanna ar fud na tíre.

Le haghaidh tuilleadh eolais faoin gcomórtas téigh chuig www.esbnetworks.ie/education

Plean Ceachta Sóisearach 2 – Ag Fanacht Slán le Leictreachas

Gníomhaíocht Bhreise

Roinn na páistí i ngrúpaí. Tabhair ceann amháin de na leideanna sábháilteachta Fan Slán, Fan Amach do gach grúpa. Iarr ar gach grúpa rólimirt a phleanáil. Tar éis cúpla nóiméad iarr ar gach grúpa a rólimirt a chur i láthair agus pléigh gach ceann díobh, agus tabhair faoi deara na dainséir a d'fhéadfadh a bheith ann chomh maith leis na bealaí le bheith slán ina leithéid cásanna. Do na naíonáin Shóisearacha agus Shinsearacha b'fhéidir go mbeidh tú ag iarraidh é a theorannú go dtí dhá nó trí leid don rólimirt.

Gníomhaíocht Iomlánach

Bain úsáid as an bpóstaer chun achoimre a dhéanamh ar an mbealach le bheith slán le leictreachas. Iarr ar roinnt de na páistí a bpóstaeir a chomhroinnt agus a dteachtaireacht a mhíniú don rang.

Suíomhan

www.esbnetworks.ie/education

www.askaboutireland.ie/learning-zone/primary-students/1st-+-2nd-class/science/how-things-work/using-electricity/